

Dokument nr. 8:50.

(1998-99)

Forslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen og Signe Øye om endringer i folketrygdloven slik at økonomisk godtgjørelse for folkevalgte i politiske verv i kommuner og fylkeskommuner blir unntatt fra bestemmelsen om avkorting i pensjonen.

Til Stortinget.

Bakgrunn

I Velferdsmeldingen ble friinntektsbeløpet for de som mottar trygd og pensjon hevet fra ½ G til 1 G. Reglene er imidlertid slik utformet at uføretrygdene først etter ett år etter vedtak om trygd er fattet kan tjene inntil 1 G uten avkorting.

Politisk folkevalgte velges for 4 år av gangen. En folkevalgt som blir uføretrygdet i løpet av valgperioden, har etter loven plikt til å ivareta sine verv fordi uførhet i seg selv ikke er forfallsgrunn. Dette betyr at personer som blir valgt til folkevalgte verv det året de blir innvilget eller får endret sin trygd, blir trukket for møtegodtgjørelse som mottas for ivaretagelse av vervet som om det var et vanlig lønnet arbeid og får avkortet sin trygd.

Det er viktig for demokratiet at den personlige økonomiske situasjonen ikke hindrer folk med dårlig råd i å la seg velge og delta. Den erfaring og innsikt de har, er uunnværlig når politikken skal vedtas og goder og byrder skal fordeles. Folk i alle samfunnslag og med ulike personlige forutsetninger må oppmuntres til å delta i politikk. Møtegodtgjørelser for folkevalgte verv skal blant annet dekke kostnader i forbindelse med vervet og hindre økonomiske tap. Hvis trygdene ikke ser seg økonomisk i stand til å være folkevalgte, på grunn av avkorting i trygden, blir ikke demokratiet reelt.

Avkorting i trygd pga. møtegodtgjørelse for folkevalgte

Vi er blitt gjort kjent med at reglene i lov om folketrygd er utformet slik at tilleggsinntekt fører til avkorting i trygd eller pensjon, selv om denne inntekten er møtegodtgjørelse for politiske verv. Dette er selvsagt rimelig hvis det dreier seg om hel-/halvtidsverv. For personer med lave pensjoner, vil avkorting i trygden pga. godtgjøring for politiske verv kunne få ne-

gative utslag for den personlige økonomien. Vi mener dette er urimelig fordi økonomiske godtgjørelser går uavkortet til andre folkevalgte uavhengig av deres personlige økonomi. Dagens regelverk kan dermed bidra til øke forskjellene mellom folk med ordinær arbeidsinntekt og trygdene. Noen folkevalgte får med andre ord økonomisk påskjønnelse for den omfattende jobben slike verv er, mens andre får redusert sine inntekter. Det kan ikke være riktig. Vi må oppmuntre og ikke demotivere mennesker som vil være folkevalgte. Forholdene må legges til rette slik at alle kan delta.

I lokalpolitikken, så vel som på Stortinget, fattes det avgjørelser som kanskje angår gruppene av uføretrygdene, arbeidsledige, folk på attføring og alderspensjonister mer enn andre. Nettopp derfor er det viktig å få alle med i politikken. «Den som har skoen på vet hvor den trykker», sier et godt gammelt ordtak. Men når disse gruppene opplever å få redusert sin trygd på grunn av møtegodtgjørelse for offentlige ombud, mens alle andre får beholde slike godtgjørelser, forsterker det skjevheter og forskjeller.

Det å påta seg politiske verv, medfører utgifter. Eksempler på dette er: reiser til partimøter, barnevakt, telefoner, kopiering m.v. Politiske verv kan ikke betraktes som en hvilken som helst deltidsjobb en tar for å tjene noen kroner ekstra. Dette dreier seg om å gjøre en innsats for fellesskapet og demokratiet og å kunne ivareta sine demokratiske rettigheter. Da er det viktig at man ikke taper økonomisk på å bekle et slikt verv.

Sosialminister Meltveit Kleppa skriver følgende i sitt svarbrev av 2. februar 1999 til stortingsrepresentant Karin Andersen:

«For å ha rett til uførepensjon må evnen til å utføre inntektsgivende arbeid være nedsatt med minst 50%. Ved vurdering av hvor mye uførhetsgraden er redusert, dvs. hvor høy uførhetsgraden er, skal inntektsfor-

holdene før og etter uføretidspunktet sammenlignes. Det skal som hovedregel tas hensyn til all pensjonsgivende inntekt ved denne vurderingen. Med pensjonsgivende inntekt menes hovedsakelig personinntekt etter skattelovens § 55, jfr. folketrygdloven § 3-15. Som personinntekt regnes bla. godtgjørelser som medlem av styre, representantskap, utvalg, råd og lignende. Det er således klart at godtgjørelse for politiske verv regnes som pensjonsgivende inntekt.(...)

Jeg har ikke sett grunn for å særbehandle inntekt fra politisk virksomhet i forhold til annet inntektsgivende. Reglene rammer heller ikke personer med politiske verv spesielt hardt, fordi reglene er like for alle uførepensjonister. (...)

Regjeringen tar sikte på å vurdere sider ved uførepensjonsordningen i den bebudede Stortingsmeldingen om utjevning i levekår herunder også reglene om friinntektsgrensen og ventetiden for denne.»

Sosialministeren mener at det ikke er grunn til å særbehandle inntekt fra politisk virksomhet i forhold til annet inntektsgivende arbeid. Forslagsstiller mener at selv om reglene i dag er like for alle uførepensjonister synes det rimelig at folkevalgte som er uføretrygdet og som vil gjøre en innsats for demokratiet på linje med andre folkevalgte får de samme godtgjøringene for det samme arbeidet.

Begrensningen om at en ikke kan ha inntekt det første året etter at en blir uføretrygdet må derfor bortfalle for denne gruppen.

Forslagsstillerne mener at staten bør oppfordre til å kombinere arbeid og trygd.

Regjeringen bør derfor også utrede konsekvensene av ettårsregelen og om denne skal bortfalle for alle grupper.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber Regjeringen snarest fremme forslag om endringer i Folketrygdloven slik at økonomisk møtegodtgjørelse på inntil 1 G per år for folkevalgte i politiske verv i kommuner og fylkeskommuner, blir unntatt fra bestemmelsene om avkorting i trygden det første året.
2. Stortinget ber Regjeringen utrede konsekvensene med bortfall av 1-årsregelen for alle grupper som blir berørt av denne.

22. april 1999.